

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Litvakų kultūra	

Anotacija
Kursas supažindina su Lietuvos žydų (litvakų) kultūros paveldu, bendruomenės istorija, jos religiniu, kultūriniu ir kalbiniu tapatumu, moderniąja kultūra ir literatūra, Holokausto ir jo atminties problematika, šiuolaikine litvakų kultūros raiška ir jos recepcija Lietuvoje. Suteikiama pagrindinių žinių apie judaizmą ir tradicinę žydų gyvenseną Lietuvoje nuo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikotarpio, jos kaitą XIX ir XX a. Aptariama moderniosios XX a. litvakų kultūros raida, svarbiausi literatūros ir meno reiškiniai, litvakų ir lietuvių kultūriniai ryšiai. Analizuojami žymiausių litvakų rašytojų kūriniai (vertimai ir lietuvių kalba parašyti tekstai), Holokausto egodokumentika, šiai problematika skirti lietuvių literatūros tekstai ir filmai.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. M. Kvietkauskas Kitas (-i): prof. dr. Jurgita Verbickienė	VU Filologijos fakulteto Lietuvių literatūros katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
BA	Privalomasis (Lietuvių filologija: kultūros ir medijų studijos) / pasirenkamas (individualiosios studijos)

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	7 semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5.0	122	32	90

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Analitinis, kritinis ir kūrybinis mąstymas Gebėjimas dirbti individualiai ir grupėmis Tarpkultūrinė ir tarpdisciplininė kompetencija Literatūros, kultūros tyrėjo kompetencija Specializacijoje studijuojamų kultūros reiškinių, šiuolaikinių kultūrinių sąveikų supratimo, analizės, interpretavimo ir vertinimo gebėjimai		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės kritiškai vertinti Lietuvos ir Europos istorijos procesus, kitos kultūrinės tradicijos literatūros tekstus, trauminę patirtį liudijančią egodokumentiką, vizualinius diskursus, analizuoti jų reikšmes, kultūrinę specifiką, įžvelgti ryšius	Įtraukiamoji paskaita; probleminis interaktyvus dėstymas; savarankiška kūrinių analizė; seminarų pranešimai, diskusijos seminaruose.	Darbas per seminarus, savarankiškų užduočių atlikimas, seminaro pranešimas, rašto darbas, egzaminas.

<p>tarp jų; gebės kelti probleminius klausimus, dalyvauti diskusijose, argumentuoti savo nuomonę.</p>		
<p>Gebės kelti individualius veiklos tikslus, jų siekti; planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų; gebės gerbti kitus asmenis, jų tapatybes ir pažiūras, tinkamai su jais bendrauti ir bendradarbiauti; konstruktyviai dirbti grupėje, gebės vadovautis profesinės etikos ir pilietiškumo principais.</p>	<p>Įtraukiamoji paskaita; probleminis interaktyvus dėstymas; savarankiška tekstų analizė; seminarų pranešimai, diskusijos seminaruose.</p>	<p>Darbas per seminarus, savarankiškų užduočių atlikimas, seminaro pranešimas, rašto darbas, egzaminas.</p>
<p>Gebės suvokti litvakų kultūros specifiką per istorijos šaltinių, literatūros tekstų, meno kūrinių studijas, gebės įgyti daugiataučio Lietuvos kultūrinio paveldo žinių ir gebėjimo lyginti skirtingų kultūrų reiškinius.</p>	<p>Įtraukiamoji paskaita; probleminis interaktyvus dėstymas; savarankiška tekstų analizė; seminarų pranešimai, kolektyvinis darbas ir diskusijos seminaruose.</p>	<p>Darbas per seminarus, savarankiškų užduočių atlikimas, seminaro pranešimas, rašto darbas, egzaminas.</p>
<p>Gebės įžvelgti istorinę ar literatūrologinę, kultūrinės atminties problemą ir jai iširti pasirinkti tinkamą empirinę medžiagą, ją sukaupti, analizuoti, sisteminti, kritiškai vertinti, naudodamiesi adekvačiais tyrimo metodais, šiuolaikinėmis technologijomis, duomenų ištekliais ir šaltiniais.</p>	<p>Įtraukiamoji paskaita; probleminis interaktyvus dėstymas; savarankiška tekstų analizė; seminarų pranešimai, kolektyvinis darbas ir diskusijos seminaruose.</p>	<p>Darbas per seminarus, savarankiškų užduočių atlikimas, seminaro pranešimas, rašto darbas, egzaminas.</p>
<p>Įgis litvakų bei kitų Vidurio Rytų Europos regiono žydų kalbų, kultūrų ir literatūrų kontaktų bei kontekstų žinių, išsiugdys šių reiškinių analizės, interpretavimo ir vertimo gebėjimus.</p>	<p>Įtraukiamoji paskaita; probleminis interaktyvus dėstymas; savarankiška tekstų analizė; seminarų pranešimai, kolektyvinis darbas ir diskusijos seminaruose.</p>	<p>Darbas per seminarus, savarankiškų užduočių atlikimas, seminaro pranešimas, rašto darbas, egzaminas.</p>

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Judaizmai. Žydų religinės tradicijos pagrindai ir sąvokos	2						2	10	Susipažinti su Žydų tradicijai skirtais straipsniais iš Lempertienė, Larisa, Šiaučiūnaitė-Verbickienė, Jurgita (sud.) „Žydai Lietuvoje“; aptarimas integruotas į paskaitą
2. Glausta Lietuvos žydų istorija ir geografija.	2		2				4	10	"Lite" žydiškuose mentaliniuose žemėlapiuose- in Lietuvos

									<i>erdvinės sampratos ilgajame XIX šimtame, p. 227-262.</i>
3. Žydų lituanizacijos procesas tarpukario Lietuvoje	2		2				4	10	Žydų tradicijos sąvokų ir jų turinio perteikimas vertimuose iš jidiš į lietuvių kalbą, kūrinių vertimų individualus parinkimas studentams iš „Rinktines žydų apysakos“. O[zeris] Finkelšteinas, Ch[ackelis] Lemchenas, G[enrikas] Zimanas.
4. Pohołokaustinė visuomenė: Katastrofos neigimas, atmintis ir virtualiojo žydiškumo reiškiny	2		2				4	10	Studentams individualiai parinktų tekstų iš A. Eidintas „Lietuvos žydų žudynių byla: dokumentų ir straipsnių rinkinys“ analizė ir požiūrių kaitos identifikavimas
5. Lietuvos erdvė litvakų tekstuose: savumas ir kitoniškumas	2		2				4	10	G. Kanovičius, „Miestelio romansas“, ištraukos: p. 9-36, 94-107, 149-193, 246-275, 347-430.
6. Litvakų modernizmo miestai: Vilnius ir Kaunas	2		2				4	10	M. Kulbakas, „Vilnius“; M. Vorobeičikas-Moï Veras, „Vilniaus žydų gatvė“; K. Zingmanas, „Ant sraiginių laiptų“.
7. Ribinės patirtys moderniojoje litvakų kūryboje	2		2				4	10	A. Suckeveris, „Žalasis akvariumas“, ištraukos: p. 9-20, 27-28, 52-55, 86-100, 140-153. I. Veisaitė, „Gyvenimas turėtų būti

									skaidrus“, ištrauka: p. 19-112.	
8. Litvakai šiuolaikinėje literatūroje ir kituose menuose	2		2					4	10	Pasirinktinai: S. Parulskis, „Tamsa ir partneriai“, D. Čepauskaitė, „Aš tave užmiršau“, S. Šaltenis, „Žydų karalaitės dienoraštis“, A. Halberstadt, „Vilniaus dienoraštis“.
9. Konsultacija rašto darbams parengti		2							10	
Iš viso	16	2	14					32	90	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitym o laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Darbas seminaro metu. Kritinio, dokumentinio arba grožinio teksto analizės kurso problematikos aspektu pristatymas ir diskusijos. Referato (6-8 p.) parengimas seminarinio pranešimo pagrindu (referatas pateikiamas egzaminui).	50	Kurso metu	Vertinama 1-10 balų. Vertinamas gebėjimas aptarti konkretų kūrinį, kritinį ar dokumentinį tekstą duotu probleminiu aspektu, teorinių nuostatų ir istorinių-kultūrologinių žinių, įgytų per paskaitas, panaudojimas, dalyvavimo diskusijose aktyvumas, klausimų kėlimas ir sprendimas; užduotų perskaityti tekstų suvokimo lygis, referato analizės profesionalumas ir kūrybiškumas, gramatikos, stiliaus taisyklingumas.
Egzaminas raštu: pateikiamas vienas bendrojo probleminio pobūdžio klausimas.	50	Sesijos metu	Vertinama 1-10 balų. Kriterijai: nagrinėjamos medžiagos išmanymas, įgytos istorinės žinios apie litvakų kultūros savitumą ir raidą Lietuvoje, teorinės ir sociokultūrinės tyrimų problematikos suvokimas, probleminio svarstymo argumentacija ir savarankiškumas, gramatikos, stiliaus taisyklingumas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Eidintas A. (sud)	2001	<i>Lietuvos žydų žudynių byla: dokumentų ir straipsnių rinkinys</i>		Vilnius : Vaga,
O[zeris] Finkelšteinas, Ch[ackelis] Lemchenas, G[enrikas] Zimas	1931	<i>Rinktinės žydų apysakos</i>		Kaunas: Spaudos Fondas
Lempertienė, Larisa, Šiaučiūnaitė-Verbickienė, Jurgita (sud.)	2009	<i>Žydai Lietuvoje</i>		Vilnius: R. Paknio leidykla,
Kanovičius, Grigorijus	2013	<i>Miestelio romansas</i>		Vilnius: Tyto alba
Katz, Dovid	2010	<i>Lithuanian Jewish culture</i>		Vilnius: Baltos lankos

Kulbakas, Mošė	2023	<i>Vilnius</i>		Vilnius: Žara (arba kiti leidimai)
Roskies, David	1999	<i>Against the Apocalypse: Responses to Catastrophe in Modern Jewish Culture</i>		Syracuse University Press
Sirutavičius Vladas., Staliūnas Darius, Šiaučiūnaitė-Verbickienė Jurgita	2012	<i>Lietuvos žydai: istorinė studija</i>		Vilnius: Baltos lankos
Staliūnas Darius; Levin Vladimir.	2015	<i>"Lite" žydiškuose mentaliniuose žemėlapiuose- in Lietuvos erdvinės sampratos ilgajame XIX šimtmetyje,</i>		Vilnius: Baltijos kopija
Sutzkever, Avrom	2013	<i>Žalasis akvariumas</i>		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
Veisaitė, Irena, Švedas, Aurimas	2016	<i>Gyvenimas turėtų būti skaidrus</i>		Vilnius: Aukso žuvys
Vorobeičikas, Moišė (Moï Veras)	2019	<i>Vilniaus žydų gatvė</i>		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
Zingman, Kalmen	2023	<i>Ant sraigtnių laiptų</i>		Vilnius: Hubris
Papildoma literatūra				
Čepauskaitė, Daiva	2016	<i>Aš tave užmiršau</i>		Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
Fishman David, E.	2019	<i>Knygų gelbėtojai Vilniaus gete</i>		Baltos lankos
Halberstadt, Anna	2017	<i>Vilniaus dienoraštis</i>		Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
Parulskis, Sigitas	2012	<i>Tamsa ir partneriai</i>		Vilnius: Alma Littera
Šaltenis, Saulius	2015	<i>Žydų karalaitės dienoraštis</i>		Vilnius: Tyto alba

Atnaujinta: 2026-04-07